

πως, προέβαλε δὲ ἀπὸ τῆς θύρας καὶ νεαρὰ ὑπηρέτρια, μαγεύρισσα ἴσως, ἔχουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς μικροὺς ὡς κομβιοδόχας καὶ τὰς παρεῖδς στρογγύλας καὶ προεχούσας ὡς γεώμηλα.

Ὁ φυτοφάγος τὴν ἠτένισε μετὰ θαυμασμοῦ :

— Κυττάξετε, μᾶς εἶπε, τί θαύματα κάμνει ἡ φυτοφαγία!

— Μάλιστα! ἀπεκρίνατο εἰς τῶν συντρόφων μας, δὲν καμαρώνεις καὶ τὰ μούτρα τῶν τριῶν ἐκείνων, ποῦ εἶνε ἴσάν θερμασμένοι.

— Ἄ, αὐτοί, τόρα θὰ ἤρχισαν τὴν φυτοφαγίαν, ὑπέλαθε μετ' ἐξόχου ἐτοιμότητος ἐκεῖνος. Ἀπὸ τὴν κρεωφαγίαν ἔγιναν ἔτσι καὶ ἥλλαξαν τόρα διαίταν. Μετὰ 5-6 μῆνας νὰ τοὺς ἰδῆς.

— Καλέ, ζεύρετε τί μοῦ ἐνθυμίζουν μὲ τὰ ξηρά των πρόσωπα καὶ τὴν σιωπηλὴν των καὶ εὐλαβῆ στάσιν; προσέθηκε ζωηρὸς ἐξ Ἀθηνῶν σπουδαστής, μοῦ ἐνθυμίζουν τοὺς μακρακιστάς.

Οἱ γέλωτές μας προσεῖλκυσαν τὰ θολὰ καὶ ἐκπεπληγμένα βλέμματα τῶν τριῶν βωθῶν καὶ εἰς τὰ χεῖλη των ἐπλανήθη μορφοσμός ὀργῆς κατὰ τῶν ταραχοποιῶν. Ἡμεῖς δ' ἀνελάβομεν προσπεποιημένον ὕφος ἐμβριθείας κ' ἐζητήσαμεν φαγητὸν παρὰ τοῦ καταστηματοάρχου. Εἶχε δύο εἰδῶν ζωμὸν μετ' ὄσπριων καὶ μετὰ λαχάνων. Ἐξελέξαμεν τὰ ὄσπρια. Οὐδέποτε ἐγεύθην ἀηδεστέρου χυλώματος! Κατέβαλον κόπον πολὺν ὅπως κατορθώσω νὰ ἐλαττώσω τοῦλάχιστον τὸ περιεχόμενον τοῦ πινακίου, ὅπερ ἦτο πλήρες μέχρι χειλέων, ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον μ' ἔφερον ἀηδίαν. Τὸ αὐτὸ δὲ ὑπέστησαν καὶ οἱ σύντροφοί μου καὶ μόνος ὁ καλδύχος αἰρετικὸς ὡς ἄλλος Ἡσαῦ ἐνετρώφα κενῶν μακαρίως τὸ ἰδικόν του καὶ πλαταγῶν λαϊμάργως τὰ χεῖλη καὶ τὴν γλώσσαν. Ἡ δ' ἔλλειψις χειρομάκτρων ἦτο πλεόν ἢ αἰσθητή νὰ ἔχη τις τὰ χεῖλη προσειλημμένα ἐκ τοῦ χυλώματος τῶν ὄσπριων καὶ νὰ μὴ δύναται νὰ τὰ σφογγίσῃ;

Τὸν ζωμὸν ἐπνηκολούθησαν γεώμηλα βραστά καὶ γλύκισμά τι ἀπὸ βατόμορα. Εἶχον δὲ καὶ βούτυρον νοπὸν ἀληθῶς ἐξαιρετικὸν καὶ τυρὸν λαμπρόν. Ἀλλὰ πῶς ἠδύνατό τις νὰ φάγῃ ταῦτα ἄνευ ἄρτου; Καὶ εἶνε ἄρτος πρὸς θεοῦ ἢ πλίνθος τὸ ἄζυμον ἐκεῖνο κατασκευάσμα, τὸ περιέχον ὄλον τὸ ἄλεσμα τοῦ σίτου καὶ ἀγνοῶ τί ἄλλο ἀκόμη! Γάλα δύναται τις νὰ πῆ ἀμελγόμενον αὐτοστιγμει ἐκεῖ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Ἑστιάτοριου ἀπὸ τῶν ἐπὶ τούτῳ τρεφομένων ἀγελάδων, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑπάγῃ τὸ πρῶϊ ἢ τὸ ἐσπέρας. Ὑποθέτω δὲ ὅτι αὐτὸ θὰ εἶνε τὸ κάλλιστον ὄλων τῶν προϊόντων τοῦ φυτοφαγείου, διότι κ' ἐν Γερμανίᾳ τὸ ἄδολον γάλα εἶνε σπάνιον, ὅσον ἐν Ἀθήναις.

Ὁ φυτοφάγος ἀμφιτρώων ἐπλήρωσε τὸν λογαριασμὸν ὄλων, ὅστις ἦτο πολὺ οἰκονομικός, διότι τὰ φυτοφαγεῖα ἔχουσι τιμὰς ἐλαχίστας, καὶ ἀπλήθομεν. Ἐν τῇ ὁδῷ ἐκεῖνος ἐκήρυσσε ὅτι πο-

τὲ δὲν εἶχε φάγῃ τόσον ἐξαιρετα καὶ ἐξεδήλου διαθέσεις λεμβοδρομικὰς. Ἄλλ' ἡμεῖς ἀπεκρούσαμεν δι' ἐνὸς στόματος τὴν πρότασίν του :

— Μὰ ποῦ θὰ ὑπάγετε τέλως πάντων; Ἐχετε δουλειάν;

— Πολὺ σπουδαίαν μάλιστα...

— Τί;

— Πηγαίνομεν νὰ φάγωμεν...

— !!!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

Ο ΑΓΓΛΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

Δὲν δύναται τις νὰ σχηματίσῃ ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ τοῦ ἀγγλικοῦ τύπου κρίνων ἐκ τοῦ τύπου τῆς ἡπειρωτικῆς Εὐρώπης. Ἀδύνατον νὰ ἐννοήσῃ τὴν σπουδαιότητά του, ἂν δὲν μελετήσῃ εἰδικῶς τὰ κατ' αὐτόν. Ἡ ἰσχὺς τῶν πολιτικῶν Λεσχῶν θὰ παρελύετο, ἐὰν δὲν ἐξυπηρετεῖτο ὑπὸ τοῦ ταχέος αὐτοῦ ἀγγελιοφόρου τῶν ἰδεῶν, τοῦ ἀπανταχοῦ εἰσχωροῦντος. Ὁ τύπος δὲν εἶνε ἡ τετάρτη δημοσία δύναμις, ὡς ἀπεκλήθη, ἀλλ' ἡ πρώτη. Τὴν Ἀγγλίαν κυβερνᾷ ὁ τύπος. Ἐφημερίς μεγάλη ὡς ὁ *Ἡμερήσιος Τηλέγραφος* ἔχει ἴσιν πρὸς τὸν Γλάδστονα ἰσχύν, οἱ δὲ *Καιροὶ* εἶνε ἰσχυρότεροι τοῦ Κοινοβουλίου.

Ὁ τύπος ἔχει νομοθετικὴν τινα πρωτοβουλίαν εἰς τὴν ἀμφοτέροι αἱ Βουλαὶ ὑποτάσσονται. Αὐτὸς ἐπιτηρεῖ καὶ ἐξελέγχει τὰ ὑπουργεῖα καὶ ἐξασκεῖ καὶ αὐτῶν τῶν ὑπουργῶν τὰ καθήκοντα· αὐτὸς κατέστη ὁ ἄριστος τῶν πρέσβων, δικαίως δὲ ἀπεκλήθη ὁ μέγας Ἐξεταστής τοῦ ἔθνους. Αἱ ἐφημερίδες ἀποτελοῦσι λαϊκὸν τι κοινοβούλιον, δικαστήριον καὶ σχολὴν ἅμα κριτικῆς ἐφ' ὄλων τῶν ζητημάτων τῆς ἡμέρας, ἐπὶ τῆς πολιτικῆς, τῆς ἠθικῆς, τῆς θρησκείας, τῆς καλαισθησίας, τοῦ συρμοῦ κτλ. Πρὸς δέ, ἀφοῦ αἱ εἰδοποιήσεις τόσον σπουδαίως εἰσὶ συνδεδεμένοι μὲ τὰς ἐξεις τοῦ ἀγγλικοῦ βίου, αὐτὸς εἶνε ὁ μέγιστος τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ἐμπόρων, καταργήσας μίαν τῶν πληγῶν τῶν ἄλλων χωρῶν : τὴν μεσιτείαν.

Εἰς τί ὀφείλει τὴν ἰσχύν ταύτην, ἣν ἀπέκτησεν ἰδίως μετὰ τὸν μεταρρυθμιστικὸν νόμον τοῦ 1831; Εἰς τὰς ἐξῆς αἰτίας.

Αἱ κομματικαὶ ἐφημερίδες, αἱ ἐφημερίδες τῶν ἀγώνων καὶ τῶν ἀντεγκλήσεων, σχεδὸν ἐξέλιπον. Τὰ ὅπως οὖν ἀξιολογώτερα τοῦ τύπου ὄργανα, ἠγοράσθησαν ὑπὸ ἐταιριῶν καὶ δὲν ἀνήκουσιν ἀπευθείας εἰς τὸν δεῖνα ὑπουργὸν ἢ βουλευτὴν, ἢ εἰς τὴν δεῖνα βουλευτικὴν ὁμάδα. Ἐχουσι μὲν τὴν πολιτικὴν των ἀπόχρωσιν, ἀλλ' εἶνε ἐντελῶς ἀνεξάρτητα. Ἐν τούτῳ ἔγκειται ἡ ἰσχὺς αὐτῶν. Εἰς δὲ τῶν λόγων τῆς ἀνεξαρτησίας των εἶνε ὅτι οὐδὲν τῶν δημοσιευομένων ἐν αὐτοῖς ἄρθρων φέρει ὑπογραφήν.

Ὁ ἀγγλικὸς τύπος ἰδρύσατο ἑαυτῷ ὑψηλὴν περιωπὴν διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ χρηστότητος. Δικαιούται ν' ἀπολαύη τοῦ κοινῆς σεβασμοῦ. Πάντες οἱ δημοσιογράφοι εἶνε ἄνδρες διακεκριμένοι· γινώσκουσι νὰ ἐμπνέωσιν εἰς τοὺς ἀνγκνῶστας τῶν ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην καὶ δὲν καταβιάζουσι τὴν ὑπόληψιν ἄλλῶν δι' ἄπρεπῶν καὶ ἐπιζημιῶν ἐπιθέσεων. Ἀποφεύγουσι τὰς ἀτομικὰς διαφορὰς, διὰ τοῦτο δὲ καὶ αἱ μονομαχίαι εἶνε ἄγνωστοι. Χάρις εἰς τὸ σύστημα τῶν ἀνταποκρίσεων, ὁ ἀγγλικὸς τύπος ἀρύεται συνήθως τὰς πληροφορίας ταχύτερον καὶ ἀσφαλέστερον καὶ αὐτῶν τῶν ὑπουργῶν, μὴ διατρέχων μάλιστα τὸν κίνδυνον νὰ ἔχη πληροφορίας πεπλανημένας ὑπὸ πρέσβων ἀμαθῶν, ἐπηρεαζομένων ἢ ἐξαπατωμένων. Τὰ κύρια αὐτοῦ ἄρθρα εἶνε τόσοι ὑπουργικὸι λόγοι. Ἐπιλαμβάνεται πασῶν τῶν σοβαρῶν ζητημάτων, πραγματεύεται αὐτὰ ἐξ ἀνωτέρας ἀπόψεως, τὰ ἐξυψοῖ, κάμνει τὴν χώραν νὰ ἐνδιαφέρηται ὑπὲρ αὐτῶν καὶ τὰ ἐπιβάλλει εἰς τοὺς νομοθέτας. Εἰς τὸν τύπον ὀφείλεται ὁ ὑπὲρ τοῦ νόμου τῶν σιτηρῶν ἀγῶν, ὁ ὑπὲρ τῆς ἐλευθέρας συναλλαγῆς καὶ πᾶσαι περίπου αἱ μεγάλα μεταρρυθμίσεις.

Δύναται τις νὰ εἶπῃ ὅτι ὁ τύπος διοργάνωσε τὴν Ἀγγλίαν, ἐν τῇ ἐπιτελέσει μάλιστα τοῦ ἔργου τούτου ἀνεῦρε τὴν ἰδίαν ἰσχύν.

Ὁ σὶρ Ῥοβέρτος Πήλ ἔλεγε συχνάκις ὅτι ἔχων τὴν ὑποστήριξιν τοῦ τύπου ἠδύνατο νὰ προκαλέσῃ τὴν Βουλὴν νὰ τὸν βίψῃ ἂν ἐτόλμα.

Ποσάκις οἱ ὑπουργοὶ καὶ οἱ βουλευταὶ παρέλαβον ἐκ τῶν ἐπιχειρημάτων τῶν *Καιρῶν* τὴν πολιτικὴν ἢ ὠφείλον ν' ἀκολουθήσωσι εἰς τὰ στοιχεῖα τῶν ἀγορεύσεών των! Πολλοὶ ῥήτορες τὴν ἐπαύριον τῶν ἐν τῇ Βουλῇ λόγων των πυρετωδῶς ἀνοίγουσι τὰς πρωϊνάς ἐφημερίδας διὰ νὰ ἴδωσι τὴν γνώμην αὐτῶν.

Εἰς τὸν τύπον ὀφείλεται μία τῶν εἰς τὸν Βόρειον Πόλον ἐκδρομῶν καὶ τὸ ταξίδιον τοῦ Στάνλεϋ διὰ τῆς Ἀφρικῆς (*Ἡμερήσιος Τηλέγραφος*). Εἰς αὐτὸν ὀφείλονται αἱ ὑπόνομοι τοῦ Λονδίνου κατασκευασθεῖσαι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ σχεδίου τῶν *Καιρῶν*, ὧν ἐπιμελεῖξ ἐγένετο μελέτη ἐπὶ τρία ἔτη τῶν ὑπονόμων πασῶν τῶν μεγαλοπόλεων τῆς Ἑυρώπης ἢ ἀκριβῆς γνώσις περὶ τῆς θέσεως τῶν Ῥώσων ἐν Ἀσίᾳ, ὅπου τὰ *Ἡμερήσια Νέα* ἐπεμψαν εἰδικὸν ἀνταποκριτὴν ἢ προαγγέλλουσα τὸν κίνδυνον κραυγὴ ἢ ἐξέπεμψεν ὁ *Ἡμερήσιος Τηλέγραφος* ἕνεκα τῆς προελάσεως τῶν Ῥώσων εἰς Χεράτην καὶ ἢ αἰφνιδία ἐξέγερσις τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ Ὑπουργείου ὁ σιδηρόδρομος τοῦ Σουακίμ, οὗ τὴν κατασκευὴν συνεβούλευσεν ἢ ἰδία ἐφημερίς ἢ μελέτη τῆς Τύνιδος γενομένη δαπάνη τῆς *Σημιαίας* ἢ ἀκριβῆς ἐκθεσις τῶν ἐκ τοῦ λιμοῦ ἐν Ἰνδίας γενομένων ἀπωλειῶν ἐξ ἧς ἠναγκάστη ὁ Γλάδστον νὰ ὑπακού-

σῆ εἰς τὸν τύπον καὶ νὰ ἐπεμβῆ. Δὲν ἀναφέρω ἄλλα.

Ἐν καιρῷ πολέμου πρὸ πάντων ὁ ἀγγλικὸς τύπος ἔχει ἰσχύν φοβεράν. Οἱ *Καιροὶ* ἐγένοντο ἀφορμὴ τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου. Αἱ ἐξουσίαι τοῦ Κράτους ἐδίσταζον νὰ ἐγκρίνωσι τὴν ἀδεξίαν τοῦ Γλάδστονος διαγωγῆν ἄλλ' οἱ *Καιροὶ* ἐκρηχθησαν ὑπὲρ τοῦ πολέμου καὶ ὁ πόλεμος ἀπεφασίσθη τὴν ἐπαύριον. Κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ ἢ ἐπιρροὴ τοῦ ἐν λόγῳ φύλλου ἐπὶ τῆς χώρας ὑπῆρξε δικτατορικὴ, ὑπερέβαλλε δὲ τὴν τῶν δύο Βουλῶν. Τὸ ὑπουργεῖον ἀνέτράπη. Ὁ ἀρχιστράτηγος λόρδος Ῥάγκλαν ἐδέησε νὰ συνεννοῆται μετὰ τοῦ κ. Ῥῶσσελ, πρώτου ἀνταποκριτοῦ τῆς ἐφημερίδος. Ὁ ἀνταποκριτὴς οὗτος διώκησε αὐτόχρομα τὴν χώραν καὶ παρέσχεν εἰς τοὺς *Καιροὺς* ὑπεροχὴν ἐπὶ πασῶν τῶν ἐξουσιῶν τοῦ Κράτους καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος.

Αἱ ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες ἦιστα συλλογίζονται περὶ τῆς δαπάνης εἰς τὰς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις. Αἱ κυβερνήσεις ὡς ὑποκείμεναι εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀδυνατοῦσι νὰ συναγωνισθῶσι μετ' αὐτῶν. Δι' ἐν τηλεγράφημα πληρώνουσι ἐνίοτε ἀπὸ 300 μέχρι 800 λιρῶν στεριλῶν (7500 μέχρις 20000 φράγκων) μόνον καὶ μόνον ὅπως ἔγωσι τὸ προνόμιον νὰ τὸ διαβιβάσωσι πρὸ τῶν προξένων, τῶν πρέσβων καὶ τῶν στρατηγῶν.

Πρὸ τίνος αἱ ἐφημερίδες δὲν ἦσαν αἰ ἡγήτριαι, ἀλλ' οἱ διερμηνεῖς τῆς κοινῆς γνώμης. Πλὴν ἀφ' οὗτο ὁ τύπος κατέστη ἀνεξάρτητος, καὶ δὲν ὑφίσταται οὐδὲ τοῦ Κοινοβουλίου, οὐδὲ τῆς κυβερνήσεως τὴν ἐπιρροήν, ἀνέλαβε τὴν ἔνδοξον εὐθύνην τοῦ διευθύνειν τὴν κοινὴν γνώμην, ἀποβλέπων δὲ τις εἰς τὴν ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ φάλαγγα τῶν διακεκριμένων ἀνδρῶν δὲν δύναται νὰ τῷ διαμφισβητήσῃ τὴν ιδιότητα τοῦ σκαπανέως καὶ τοῦ προδρόμου.

Ὅπως γείνη τις δεκτὸς καὶ καταστῆ συνεργάτης μιᾶς τῶν μεγάλων ἐφημερίδων, διότι μόνον περὶ τοῦ ἐξέχοντος τύπου λαλῶ καὶ οὐχὶ περὶ τῶν ἑκατοστῶν τῶν ἡμεροβίων μικρῶν φύλλων, ὀφείλει νὰ ἔχη κατακτήσῃ πρότερον θέσιν ἐπιφανῆ ἀναμειγνύμενος εἰς τὰς φιλολογικὰς, πολιτικὰς καὶ κοινωνικὰς διαμάχας· πρέπει νὰ εἶνε διαπρεπὴς μεταξὺ τῶν διαπρεπῶν, μέγας μεταξὺ τῶν μεγάλων.

Πάντα τὰ εἰς τὴν Βουλὴν παρουσιαζόμενα ζητήματα συζητοῦνται πρότερον καὶ κρίνονται παρὰ τῶν ἐφημερίδων. Ὁ τύπος ἀναλαμβάνει νὰ παρουσιάξῃ αὐτὰ ἔτοιμα ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν. Πᾶσα ἐγειρομένη ἐπὶ νέου τινὸς νόμου συζήτησις εἶνε καθαρὰ ἀναδημοσίευσις τῶν μελετῶν ἃς οἱ μεγάλοι ἡγέται τοῦ τύπου ἐδημοσίευσαν εἰς διαφόρους ἐφημερίδας.

Διπλῆ εἶνε ἢ ἐπίδρασις τοῦ τύπου τῆς πρω-

τευούσης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν ἐπὶ τῶν πολιτευομένων. Ἐξ αὐτοῦ πᾶς πολιτευόμενος εἰδοποιεῖται καὶ διαφωτίζεται καθ' ὃν χρόνον αἱ ἐφημερίδες διαπλάττουσι τὴν ἰδέαν τῶν ἀναγνωστῶν καὶ συντάττουσι τὰς φάλαγγας αὐτῶν διὰ τὸν ἐπι- κείμενον πολιτικὸν ἀγῶνα. Ἐξ αὐτοῦ ὑπολογίζει τὴν ἰσχύν ἐκάστου τῶν βρεμάτων τῆς κοινῆς γνώ- μης. Ὑφίσταται καὶ αὐτὸς τὴν προσέλευσιν ὡς πᾶσα ἡ χώρα, εἴτα δὲ παρὰ τοῦ τύπου ἀπαιτεῖ τὴν ἀμοιβὴν τῆς ὑποταγῆς του.

Ὁ τύπος κατήργησε τὸν ἀπόκρυφον βίον τῶν Αὐλῶν, τῶν Κοινοβουλιῶν, τῶν πρεσβειῶν, τῶν Τραπεζῶν κλπ. Τὰ πάντα τελοῦνται νῦν ἐν πλή- ρει ἡμέρας· τὰ πάντα ἀνέκουσιν εἰς τοὺς θηρευ- τὰς τῶν εἰδήσεων τῶν ἐφημερίδων. Καὶ αὐτὰ τὰ τόσοι μισθὰ ἐν Λονδίῳ ἐλαφρὰ φύλλα ἔ- χουσι ὡσαύτως τὴν ἠθικοποιητικὴν αὐτῶν ἐπί- δρασιν, ὅπως αἱ πολιτικά καὶ κοινωνικαὶ σάτυ- ραι τῶν σατυρικῶν φύλλων. Ὀφείλομεν δὲ νὰ προσθέσωμεν ὅτι ὁ ἀγγλικὸς τύπος ἔχει περισ- σότεραν εὐθυκρισίαν καὶ καλαισθησίαν παρὰ τὸ δημόσιον.

Τὸ μονοπῶλιον τοῦ ἄγειν τὴν κοινὴν γνώμην, δὲν ἀνήκει ὁμως πλέον ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς μεγάλας ἐφημερίδας τοῦ Λονδίνου. Ἐκάστη πό- λις νῦν ἔχει τὰς καθημερινὰς αὐτῆς ἐφημερίδας, αἵτινες ἀκολουθήσασαι τὸ παράδειγμα τῶν ἐφη- μερίδων τῆς πρωτευούσης ἐγένοντο σεβασταὶ καὶ ἀπέκτησαν κύρος παρὰ τῷ κοινῷ. Ὁ ἐπαρχιακὸς τύπος εἶνε πλούσιος καὶ ἔχει ἀκριβεῖς περὶ τῶν συμβαινόντων πληροφορίας ὅπως καὶ ὁ τοῦ Λον- δίνου. Ὁ Φύλαξ τῆς Μαγχεστρίας λόγου χάριν διανέμει περὶ τὸ ἐν ἑκατομῦριον κερδῶν κατ' ἔτος εἰς τοὺς μετόχους του καὶ ἀμιλλᾶται πρὸς τοὺς Καιρούς. Ἡ ἐπιρροή ἄρα τῶν ἐφημερίδων τοῦ Λονδίνου ἐπὶ τῶν ἐπαρχιῶν ἠλαττώθη, ἀφ' ὅτου μάλιστα οἱ πολιτευόμενοι φεύγοντες τὴν πολὺ ἀποκλειστικὴν καὶ πολὺ στάσιμον ἀτμό- σφαιραν τῶν πολιτικῶν λεσχῶν ἀποτείνονται ἀ- πευθείας πρὸς τὴν χώραν, ἀντὶ δὲ νὰ ὑπαγορεύ- ωσι πρὸς αὐτὴν τοὺς χρησμούς των, ἐμπνέονται ἐκ τῶν πραγματικῶν αὐτῆς ἀναγκῶν.

Οἱ ἐξέχοντες δημοσιογράφοι γίνονται δεκτοὶ μετὰ πολλῆς τιμῆς εἰς τὴν ἐκλεκτὴν κοινωνίαν, προσκαλοῦνται δὲ παρὰ τῶν μάλιστα σημαίνον- των ἀτόμων καὶ εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὴν ἐξοχὴν. Συχνάκις ζητεῖται καὶ γίνεται ἀσπαστὴ ἡ γνώ- μη των. Ὁ Ἄγγλος δημοσιογράφος εἶνε ἀμερό- ληπτος, ἀνεξάρτητος, σπανιώτατα ἐπηρεαζόμε- νος ὑπὸ τῆς προσωπικῆς φιλίας ἢ ὑπὸ τῶν κοι- νωνικῶν ὠφελημάτων. Μόνον αἱ περὶ τῶν ἐκλύ- των ἠθῶν ἀσχολούμεναι ἐφημερίδες ἐξήγειραν τὴν ἔχθραν μερίδος τινὸς τοῦ δημοσίου, ἥτις ἔχει εὐλόγους ἀφορμὰς νὰ μὴ ἀγαπᾷ τὴν φιλοπερί- εργον δημοσιογραφίαν, καὶ ἥτις προσεπάθησε νὰ ἐξεγείρη κατ' αὐτῶν τὴν κοινὴν γνώμην.

Ὁ τύπος ἐν Λονδίῳ χαίρει ἀπερίοριστον ἐλευθερίαν· ἔχει ὁμως τὴν καλαισθησίαν καὶ τὴν φρόνησιν νὰ μὴ ποιῆται κατάχρησιν τοῦ δώρου τούτου. Εἰς τὴν ποινικὴν καταδίωξιν ὑπόκειται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μόναι αἱ ἐπιζητούσαι τὸ σκάνδαλον ἐφημερίδες, διὰ τὰς ὁποίας ἡ κατα- δίωξις χρησιμεύει ὡς ἀφορμὴ ἐπιδείξεως πρὸς διάδοσιν.

Τὴν ἀνάγκην τῆς τοιαύτης ἐλευθεροτυπίας ἐξαίρετα διετύπωσεν ὁ Βλάκστων διὰ τοῦ ἐξῆς ἀποφθέγματος: «Τὸ ὑποβάλλειν τὸν τύπον ὑπὸ τὴν περιοριστικὴν ἐξουσίαν τῆς λογοκρισίας ἰσο- δυναμεῖ πρὸς τὸ ὑποβάλλειν πᾶσαν τὴν ἐλευθε- ρίαν τοῦ φρονήματος ὑπὸ τὰς προλήψεις ἑνὸς μό- νου ἀνδρός, καθισταμένου δικαστοῦ αὐθαιρέτου καὶ ἀλανθάστου ἐπὶ παντὸς ἀμφισθητουμένου ζη- τήματος».

(Ἔπεται τὸ τέλος.)

X*

ΗΘΙΚΗ ΑΛΓΕΒΡΑ

Εἰς πολλὰς τοῦ βίου ἡμῶν περιστάσεις παρί- σταται ἀνάγκη νὰ λάβωμεν ἀπόφασιν τινα σπου- δαίαν. Τοῦτο ὁμως δὲν εἶνε εὐχερές, διότι πολλὰ ἔχομεν καὶ τὰ ὑπὲρ καὶ τὰ κατὰ ἐπιχειρήματα, ἀνάγκη δὲ μετὰ τὴν ἐνδόμυχον διάσκεψιν νὰ καταλήξωμεν εἰς ὀριστικόν τι συμπέρασμα. Ὁ διάσημος διὰ τὸ πρακτικὸν αὐτοῦ πνεῦμα Βε- νιαμὲν Φραγκλίνος, ἀφῆκεν ἐπιστολὴν πρὸς φί- λον του ἐπωνυμουμένην Ἠθικὴ Ἀλγεβρα ἢ τρό- πος τοῦ λθεῖν τὰ ἀμφίβολα ζητήματα, δι' ἧς παραγγέλλει νὰ μεταχειρίζομεθα πρὸς ἐπίλυσιν τῶν πρακτικῶν προβλημάτων τοῦ καθημέραν βίου τὴν ἐν χρήσει πρὸς λύσιν τῶν χρηματικῶν ζητημάτων τεχνητὴν μέθοδον. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἔχει ὡς ἔπεται :

«Περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἥτις ἔχει τό- σον μεγάλην σημασίαν δι' ὑμᾶς, δὲν δύναμαι, ἀγνοῶν πρό πολλοῦ τὸ πρᾶγμα, νὰ ἐκφράσω τὴν γνώμην μου καὶ νὰ σᾶς εἶπω τί πρέπει ν' ἀπο- φασίσσητε. Ἀλλὰ δύναμαι νὰ σᾶς εἶπω πῶς πρέ- πει ν' ἀποφασίσσητε ὑμεῖς ὁ ἴδιος. Ὅταν παρου- σιάζηται περίπλοκος τις περίπτωσις, εἶνε δυσε- πίλυτος πρό πάντων διότι πάντες οἱ λόγοι τοῦ ὑπὲρ καὶ κατὰ δὲν παρουσιάζονται ἀμέσως ἢ ταῦτοχρόνως εἰς τὸ πνεῦμα, ἀλλ' οἱ μὲν ἐμφανίζον- ται πρῶτοι, οἱ δ' ἄλλοι ἔρχονται μετ' αὐτοὺς ἀ- ποδιώκοντες τοὺς προηγουμένους. Ἐκ τούτου τὰ ἐν νῷ φερόμενα καὶ ἐγκαταλειόμενα σχέδια, ἢ ἀβεβαιοτῆς καὶ οἱ δισταγμοί.

Ὅπως ἐξῆλθον τις τῆς τοιαύτης δυσαρέστου καταστάσεως ἰδοὺ ποίαν μέθοδον προτείνω ἄς διαιρέσῃ ἐν φύλλου χάρτου εἰς δύο μέρη, ἄς ἐπι- γράψῃ εἰς τὸ ἐν μέρος ὑπὲρ καὶ εἰς τὸ ἕτερον